

Startside>Familierechtige forhold og arv>Lovlig udrejse med børn og bosættelse med dem i udlandet

Lovlig udrejse med børn og bosættelse med dem i udlandet

Polen

1 Under hvilke omstændigheder må den ene af forældrene lovligt tage et barn med til et andet land uden samtykke fra den anden forælder?

Forældremyndigheden udøves som udgangspunkt i fællesskab af begge forældre. Dette følger af artikel 97, stk. 2, i den polske lov om familie- og værgemål (*kodeksu rodzinnego i opiekuńczego*), efter hvilken forældrene i fællesskab træffer beslutning om væsentlige spørgsmål vedrørende barnet, og hvis de ikke når til enighed, afgøres disse spørgsmål af værgemålsretten (*Sąd Opiekunicy*). Hver af forældrene træffer kun beslutninger selvstændigt og uden at være forpligtet til at høre den anden forælder og opnå vedkommendes samtykke i mindre vigtige spørgsmål vedrørende barnet. Ifølge polsk retspraksis betragtes det at tage et barn med til udlandet, både permanent og midlertidigt, også på ferie, som væsentlige spørgsmål.

I henhold til artikel 97, stk. 2, i familie- og værgemålsloven kan en forælder kun tage et barn med til udlandet uden den anden forælders samtykke i følgende tilfælde:

Den anden forælder har fået frataget forældremyndigheden over barnet ved en polsk domstol (artikel 111 i familie- og værgemålsloven).

Den anden forælders forældremyndighed er blevet suspenderet ved en polsk domstol (artikel 110 i familie- og værgemålsloven).

Den anden forælder har begrænset forældremyndighed over barnet (artikel 109 i familie- og værgemålsloven). Retten beslutter, hvordan forældremyndigheden skal begrænses, ved at træffe de foranstaltninger, der bedst tilgodeser barnets tarv. Navnlig kan den forælder, hvis forældremyndighed er blevet begrænset, fratages retten til at være med til at træffe beslutning om væsentlige spørgsmål vedrørende barnet eller om visse af disse spørgsmål. Hvis den anden forælder har fået frataget retten til at være medbestemmende, f.eks. om barnets sædvanlige opholdssted, ved en sådan retsafgørelse, kan denne forælder ikke modsætte sig, at barnets sædvanlige opholdssted i Polen flyttes til et sædvanligt opholdssted i udlandet.

Forældrenes rettigheder og forpligtelser i forhold til barnet er blevet ændret ved en skilsmisse (artikel 58, stk. 1 og 1a, i familie- og værgemålsloven), ægteskabets sammenbrud (artikel 58, stk. 1, sammenholdt med artikel 21 i familie- og værgemålsloven) og separation (artikel 613, stk. 1, i familie- og værgemålsloven). Dette gælder også for afgørelser truffet i faderskabssager (artikel 93, stk. 2, i familie- og værgemålsloven), i sager om ændring af en dom om forældremyndigheden og udøvelsen af denne myndighed i sager vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab eller i faderskabssager (artikel 106 i familie- og værgemålsloven) og i sager om overdragelse af forældremyndigheden til den ene af forældrene, hvis de ikke bor sammen (artikel 107, stk. 1 og 2, i familie- og værgemålsloven). Navnlig i sådanne tilfælde kan retten overdrage udøvelsen af forældremyndigheden til den ene af forældrene, hvorved den anden forælders ret til bestemte forpligtelser og rettigheder i forhold til barnet begrænses. Hvis en skilsmissestol overdrager udøvelsen af forældremyndigheden til den ene af forældrene og begrænser den anden forælders forældremyndighed, medfører denne afgørelse ikke, at den anden forælder fratages forældremyndigheden over barnet, idet den anden forælder kan udøve sine rettigheder og forpligtelser som tildelt af retten. Hvis retten ikke giver den anden forælder ret til at være medbestemmende om barnets sædvanlige opholdssted, træffer den forælder, som har fået overdraget udøvelsen af forældremyndigheden, således i princippet beslutning om opholdsstedet (jf. dog punkt 2).

Den anden forælders samtykke er derfor heller ikke nødvendigt, når den pågældende har fået frataget retten til at være medbestemmende om ændringer af barnets opholdssted ved dom afsagt af en udenlandsk domstol, der anerkendes som eksigibel i Polen.

2 Under hvilke omstændigheder er samtykke fra den anden forælder nødvendigt for, at barnet må tages med til et andet land?

Den anden forælders samtykke er nødvendigt i alle tilfælde, som ikke nævnes i punktet ovenfor, dvs. i situationer, hvor en forælder har fuld forældremyndighed, eller hvor dennes forældremyndighed er blevet begrænset, men vedkommende ikke har fortabt retten til at være medbestemmende om barnets bopæl. Polsk retspraksis går endnu længere i denne henseende. Den øverste domstol (*Sąd Najwyższy*) har således i sin afgørelse af 10. november 1971 i sag 69/71, III CZP, fastslået, at "en permanent flytning til udlandet af en mindreårig sammen med den af forældrene, der har fået overdraget forældremyndigheden ved en skilsmisse, er betinget af en tilladelse fra værgemålsretten, hvis den anden forælder, der har fået tilsynsret med hensyn til barnets uddannelse, ikke har givet sit samtykke til, at barnet flytter". I henhold til denne dom gælder det således, at selv om retten ikke har tilkendt den anden forælder, f.eks. i skilsmissesager, ret til at være medbestemmende om barnets sædvanlige opholdssted, kan denne forælder kræve, at barnet vender tilbage, hvis vedkommende vil være ude af stand til at udøve sin ret til samvær med barnet. I sin dom af 6. marts 1985 i sag 19/85, III CRN, fastslog den øverste domstol, at "det at tage et barn med til udlandet i forbindelse med en ferierejse, hvilket betragtes som et væsentligt spørgsmål for barnet, kræver samtykke fra begge forældre, der udøver forældremyndigheden, og i mangel heraf træffer værgemålsretten afgørelse herom".

3 Hvis den anden forælder ikke giver sit samtykke til, at barnet må tages med til et andet land, selvom om dette er nødvendigt, hvordan kan barnet da lovligt tages med til et andet land?

For så vidt angår det tredje spørgsmål er det nødvendigt at anmode den polske værgemålsret om samtykke til at tage barnet med til udlandet, hvis den anden forælder ikke giver sit samtykke.

Anmodningen om et sådant samtykke kan indgives af en forælder, der ikke har fået frataget forældremyndigheden, eller hvis forældremyndighed ikke er suspenderet. Anmodningen kan indgives af den pågældende forælder selv, og i så fald kræves det ikke ifølge polsk ret, at parterne er repræsenteret ved en advokat i retten. Retten i første instans (afdelingen for familie- og børnesager) har kompetence til at behandle disse anmodninger, mens den ret, i hvis retskreds barnet har sit sædvanlige opholdssted eller opholder sig, er stedligt kompetent.

4 Gælder de samme regler for midlertidig fjernelse (for eksempel ferie, sundhedspleje osv.) og varig fjernelse? I givet fald fremlægges de relevante tilladelser.

Som nævnt ovenfor kræver det den anden forælders samtykke at tage et barn med til udlandet i en kortere periode.

Samtykkeerklæringer vedrørende flytning af et barn til udlandet (permanent eller midlertidigt) anvendes ikke i Polen. Samtykke kan derfor gives i en hvilken som helst form. Det er imidlertid hensigtsmæssigt at indhente skriftligt samtykke, som kan anvendes som bevis i enhver sag om tilbagegivelse af et barn, jf. Haagerkonventionen fra 1980. Det kan være nyttigt at indhente bistand fra en polsk advokat, juridisk rådgiver eller notar ved udarbejdelsen af et sådant samtykke.

Sidste opdatering: 29/12/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.